

Näringsdepartementet
Energi
103 33 Stockholm

Stockholm
2009-01-29

Ert dnr
N2008/2573/E

Vårt dnr
2009/017

Angående betänkandet Vägen till ett energieffektivare Sverige, SOU 2008:25

Näringslivets Regelnämnd NNR har tagit del av de aktuella förslagen och önskar lämna följande synpunkter.

I det aktuella betänkandet presenterar utredningen en mycket stor mängd olika förslag som spänner över en stor spännvidd av frågeställningar. Utredningen själva delar in i sina förslag i åtta olika grupper. NNR avser inte att lämna synpunkter på alla de förslag som utredningen presenterar utan väljer att kommentera vissa specifika delar och vissa övergripande frågeställningar.

När det gäller beskrivningen av förslagets konsekvenser finner NNR det positivt att utredningen för varje förslag försöker presentera en analys av effekterna. Vi finner dock att analyserna i flera fall är för svepande och inte går till djupet med olika frågeställningar kopplade till förslagen. För större och mer komplicerade beräkningar har utredningen anlitat konsulter som t.ex. Profu. NNR finner att samhällsekonomiska kalkyler i många fall är ett bra verktyg, men problemet är metodiken är förknippad med stora skattningsproblem och mycket beroende av vilka antagande som görs initialt. Mot denna bakgrund känns det väsentligt att redovisa osäkerheten i olika skattningar för att inte ge beslutsfattare och politiker en för "exakt" bild av de skattade effekterna. För flera av de som förslag presentera finns det moment som definieras som administrativ börda. Utredningen har inte för några av dessa förslag redovisat hur förslaget påverkar regeringens målsättning att minska de administrativa kostnaderna med 25 %, trots att direktiven framhåller att utredningen "särskilt skall beakta" dessa aspekter.

NNR finner att frågan om effektivitet på en marknad är något som per definition kommer till sitt uttryck när marknaden befinner i ett jämviktsläge, givet att både konsumenter och producenter vinstmaximerar. För att en marknad ska fungera optimalt krävs det dock att det föreligger fullständig information och att det inte föreligger några externa effekter. Frågan om användning och produktion av energi avviker inte från vad som gäller för övriga varor och tjänster i detta perspektiv.

Det som talar för behovet av olika styrmedel är dock förekomsten av externa effekter i såväl produktions- som konsumtionsledet samt förekomsten av naturliga monopol i produktionsledet. Utredningen gör i kapitel 4 en bra genomgång av de allmänna

utgångspunkterna för motiv och val av olika styrmedel. En annan central fråga för valet av styrmedel och dess effektivitet är hur priskänsliga olika kundgrupper är för förändringar av energipriset och dess andel i förhållande till total konsumtion eller totala kostnader. För energi finns många olika marknadssegment som spänner från storkonsumenter inom industrin till det enskilda hushållet boende i lägenhet. NNR finner att utredningen i sitt arbete mer skulle ha utnyttjat de allmänna utgångspunkterna från kapitel fyra i diskussionen om hur marknaden själv kan lösa olika frågor, vilka frågor som den inte förmår att lösa samt skälen för detta. Utifrån en sådan övergripande analys borde det presenteras olika förslag som kan bidra till att förbättra markandens funktionssätt för energi och där det finns behov av att vidare utveckla nya eller befintliga styrmedel.

I kapitel tolv diskuterar utredningen om individuell mätning av vatten och värme kan var ett sätt att effektivisera användningen. Ett generellt problem är för flertalet konsumenter att det rörliga priset i förhållande till den fasta kostnaden är en liten andel. Elkostnaden är ett tydligt sådant exempel där flertalet boende i lägenheter har låga incitament att byta leverantör p.g.a. att skatter och nätavgifter utgör en stor del av den totala kostnaden. En central fråga med bäring på individuell mätning är även hur rationella konsumenterna är, vilket inte diskuteras i kapitlet, men som ändå är en högst väsentlig parameter för om ökad individuell information kan bidra till att sänka förbrukningen. En konsument eller enskilt hushåll gör trots allt en stor mängd olika val där konsumtion av olika varor och tjänster ställs mot varandra inom ramen för en given inkomstrestraktion. Kapitlet utgår från att konsumenterna ska optimera en tjänst åt gången som t.ex. vattenförbrukning, vilket är ett starkt förenklat resonemang. NNR finner att konsekvensanalysen för kapitlet är för vag och utelämnar väsentliga frågor. Det görs hänvisningar till ”beräkningar” gjorda av Profu, men det nämns inget om osäkerheten i skattningarna och hur det kan påverka resultaten.

När det gäller frågan om utvidgad energistatistik som redovisar i kapitel 13 kan NNR konstatera, som part i samrådsförordningen, att det redan finns många och kostsamma undersökningar på energiområdet. Att publicera ny officiell statistik som explicit följer utvecklingen för de förslag som presenteras bedömer NNR vara orealistiskt mot bakgrund av det skulle medföra väsentligt ökade kostnader för såväl uppgiftslämnare som ansvarig myndighet. När det gäller kvaliteten ser NNR inga skäl att ha separata krav för energistatistik utan här bör Rådet för officiell statistik vara det organ som beslutar om vilka kvalitetskriterier som ska gälla för all officiell statistik. NNR deltar i Energimyndighetens användaråd för statistik och finner att diskussionen om de behov som utredningen pekar på inte känns igen från diskussioner i rådet. Även för detta kapitel saknar NNR väsentliga frågor som inte behandlas i konsekvensanalysen.

Vi önskar slutligen uppmärksamma regeringen på att utredningen enligt direktiven skulle samråda med NNR, vilket inte har skett och vi har inte heller fått någon motivering från utredning beträffande skälen för det uteblivna samrådet. NNR finner att bristerna vad gäller redovisningen av förväntade konsekvenser är något som regeringen måste beakta och åtgärda innan man går vidare med förslagen.

Med vänliga hälsningar

NÄRINGSLIVET REGELNÄMND

Tomas Lööv